839.82
K914b

HELGE KROG

BLÅPAPIRET

GYLDENDAL NORSK FORLAG
MCMXXVIII

UNIVERSITY OF
ILLINOIS LIBRARY
AT URBANA-CHAMPAIGN
BOOKSTACKS

Digitized by the Internet Archive
in 2025 with funding from
University of Illinois Urbana-Champaign

https://archive.org/details/blapapiretenlite00krog

BLÅPAPIRET

HELGE KROG

BLÅPAPIRET

EN LITEN KOMEDIE

GYLDENDAL NORSK FORLAG

OSLO MCMXXVIII

PRINTED IN NORWAY
P. M. BYE & CO. A/S
OSLO

839.82
K914b

PERSONENE:

LUDVIG, 26 år
ESTELLE, 22 år
MAX, 35 år
FERDINAND, 28 år

SCENEN:

En stue, meget moderne og ganske smakfuldt møblert. Tilhøire dør til entréen, tilvenstre dør til leilighetens øvrige værelser. Skap, hvori glasser etc.; kamin; på kaminhyllen en vase med røde roser.

Ludvig går urolig op og ned i værelset; han er bare halvt påklædt, ingen vest, røkejakke, tøfler på nakne føtter. Han sætter sig, tar et papir op av lommen, læser, folder det så pent sammen, putter det i lommen igjen, stirrer ut i luften, rugger forgræmmet på hodet.

Det ringer. Ludvig farer op, går mot døren til entréen, men stanser, spændt, ræd og ubeslutsom. Det ringer igjen. Han går ut i entréen og vender kort efter tilbake sammen med Max.

MAX

Hvorfor kom du ikke til avtalt tid i formiddag?

LUDVIG

Hadde vi en avtale?

MAX

betragter ham

Er du syk?

LUDVIG

Syk? Nei . . . Ryster på hodet.

MAX

Men hvordan er det du ser ut? Hvorfor har du ikke klædt på dig?

LUDVIG

Hvad skal det tjene til å klæ på sig . . .

MAX

ser nærmere på ham

Jeg trodde ikke du var klok nok til å bli gal. Du overrasker mig.

LUDVIG
fra ham

Jeg er ikke gal.

MAX

Saa må du være syk.

LUDVIG
sætter sig

Nei, jeg er ikke syk . . .

MAX

Hm! Overveier. — Hvor er Estelle?

LUDVIG
svarer ikke

MAX

Er ikke Estelle hjemme?

LUDVIG
smertelig

Nei, Estelle er ikke hjemme . . .

MAX

Har dere hat en scene?

LUDVIG
pludselig bestemt og avvisende

Estelle og jeg har aldrig hat en scene.

MAX

Det er betænkelig. Ophold. Har du spist middag?

LUDVIG

Nei . . .

MAX

Frokost?

LUDVIG
litt forlegen

Nei . . . jeg har vist ikke det.

MAX

Med andre ord: Estelle er bortreist.

LUDVIG

Estelle er bortreist ja . . .

Ophold.

MAX
med stort eftertryk

Estelle er bortreist.

LUDVIG

Ja . . .?

MAX

Ja — og *så?*

LUDVIG

— Og så?

MAX

Og så, og så! — *Hvorfor* er Estelle bortreist?

LUDVIG

Det får du tidsnok vite.

MAX
alvorlig

Jeg er ikke så sikker på det. Kanske jeg først får vite det når det er for sent.

LUDVIG

Hvad mener du?

MAX

Hør nu her, min kjære Ludvig . . . Ser sig om i værelset: Har du en cigar?

LUDVIG
peker

Derborte.

MAX
forsyner sig med en cigar, tænder den, sætter sig like overfor Ludvig:

Hør nu her, min kjære Ludvig. Jeg må ha greie på dette. Ophold. Angår det mig ikke, sier du?

LUDVIG

Jeg sier ingenting . . .

MAX

Det angår mig nemlig i høi grad. Damper på cigaren. For det første er jeg Estelles ældre fætter. *Meget* ældre fætter. For det andet er jeg din gode ven. Din ældre gode ven. For det tredje er jeg meget nysgjerrig.

LUDVIG
litt sløvt

Ja, det er sandt, du har virkelig vært min gode ven . . .

MAX

Er! *Er* din gode ven. Og sine venner skylder man alle de indiskretioner man kan avse . . . det er vekslepenger mellem venner. Ophold. Tænk på alt det *jeg* har fortalt *dig!* Ryster på hodet. Gud bevare mig vel! Ophold. Altså Ludvig: ut med sproget!

LUDVIG

har reist sig, driver op og ned på gulvet; stanser endelig:

Ja. Jeg kan like godt fortælle dig det. Du får jo vite det allikevel . . . Blir stående åndsfraværende.

MAX

Sæt dig.

LUDVIG

sætter sig, tier.

MAX

Altså?

LUDVIG

Ja, altså . . . for to dager siden reiste Estelle til Gulden for å besøke sin mor. Stanser i eftertanke.

MAX

utålmodig

Nåh . . . og så reiste hun altså *ikke* til Gulden!

LUDVIG

Hvad?

MAX

Isteden reiste hun altså til . . .? Kom nu med det!

LUDVIG

Hvad er det du snakker om?

MAX

Hvor reiste hun hen? Til *hvem* reiste hun?

LUDVIG

Til Gulden har jeg jo sagt. Til sin mor.

MAX

Men i herrens navn . . . hvad *så?*

LUDVIG
irritert

Du avbryter mig jo ustanselig, jeg kan jo ikke få fortalt noenting.

MAX

Du stopper jo uophørlig, så må jeg jo forsøke å få dig på glid igjen.

LUDVIG

Det er *dig*, som stopper *mig*.

MAX

Nå . . . altså: Estelle reiste for to dager siden til Gulden, til sin mor.

LUDVIG

Ja, og i eftermiddag . . . eller i aften . . . kommer hun hjem igjen. Det avtalte vi.

MAX

Kommer hun hjem igjen?

LUDVIG

Ja.

MAX

Direkte fra sin mor?

LUDVIG

Ja, hører du.

MAX

Til *dig*.

LUDVIG

Ja, ja, *ja!*

MAX
reiser sig

Men . . . men . . . men . . .?

LUDVIG

Kan du ikke ti stille et øieblik?

MAX

Jo. Sætter sig.

LUDVIG

Idagmorges, da jeg hadde stått op, gik jeg og drev omkring i leiligheten . . . Halvt drømmende: Jeg syntes det var en nydelse å være alene i huset, for så kunde jeg gå og glæde mig til at Estelle snart skulde komme tilbake . . . det kjendtes anderledes ut, likesom rarere, end når vi er her begge to . . . Stanser i eftertanke.

MAX

Nå, og så?

LUDVIG

Ja, jeg gik altså her og drev og puslet med dit og dat og rotet i noen papirer . . . Dypt suk. Så fandt jeg . . . Trækker papiret op av lommen: dette her.

MAX

Det papiret?

LUDVIG
nikker

MAX

Et brev?

LUDVIG
nikker

MAX
rækker hånden ut

Få se!

LUDVIG

Vent litt . . . Folder papiret ut, læser i det; skjuler et øieblik ansigtet i venstre hånd.

MAX
varsomt

Si mig . . . det er altså et brev til Estelle.

LUDVIG

Nei . . . *fra* Estelle.

MAX

Et brev som hun altså *ikke* har sendt?

LUDVIG

Jo, hun har nok sendt det. Hun har sikkert sendt det.

MAX

Men . . . du sitter jo der med brevet i din hånd!

LUDVIG
smertelig

Det er en kopi.

MAX

En kopi!

LUDVIG
nikker.

Ophold.

MAX

Det er jo et . . . kjærlighetsbrev, ikke sandt?

LUDVIG
nikker.

MAX

Tar Estelle kopier av sine kjærlighetsbrev?

LUDVIG
har vanskelig for å snakke

Det er . . . en ufrivillig kopi.

MAX

En . . . ufrivillig kopi?

LUDVIG

Ja, du forstår . . . hun må ha skrevet det med blyant . . . og så har det tilfældigvis ligget et blåpapir

mellem det arket hun skrev på og det næste . . . et av de blåpapirene jeg bruker til min skrivemaskin . . . Trækker et krøllet blåpapir op av jakkelommen. Her er det.

MAX
rækker hånden ut

La mig se det.

LUDVIG
rækker ham blåpapiret

Værsgod.

MAX
utålmodig

Brevet, mener jeg naturligvis. Hvad skal jeg med blåpapiret?

LUDVIG
sagtmodig

Nei . . . Putter blåpapiret i lommen.

MAX

Hvem . . . hm . . . hvem er brevet til?

LUDVIG

Det vet jeg ikke.

MAX

Er det ikke noe navn?

LUDVIG

Nei.

MAX

Hvad står det i brevet?

LUDVIG

Det står at . . . at . . . Med overvindelse: Læs det heller selv. Rækker ham brevet.

MAX

læser stammende og besværlig

Min kjære ven . . . Hm! . . . Det må . . . Hvad står det? . . . det må allikevel bli som du vil. Jeg har . . . kimset? . . . nei, *kjæmpet* imot av alle mine kræfter, men nu kan jeg ikke mere. Jeg har . . . ligget våken, ja! . . . ligget våken nat efter nat og tænkt og tænkt. Det er dig jeg . . . tilbeder.

LUDVIG

forarget

Tilhører! Det er ikke til å holde ut å høre dig læse brevet på den måten!

MAX

Det er ikke min skyld. Estelle har en avskylig haandskrift.

LUDVIG

opbragt

Estelle har en *nydelig* håndskrift! Det er du som ikke kan læse. — Desuten er brevet naturligvis skrevet i største hast.

MAX

Hvorav slutter du det?

LUDVIG

Herregud, det vet jo alle og enhver at denslags brev altid er skrevet i største hast.

MAX

Jaså. Men . . . ser i brevet: hun skriver jo at hun har ligget våken nat efter nat og tænkt sig om. Så hun har da hat tid nok.

LUDVIG

Du skjønner ingen ting. *Først* ligger man naturligvis våken nat efter nat og tænker . . . i det vide og det brede . . . og *så* skriver man . . . pludselig, i største hast! Det er altid sån.

MAX

Så. Jeg visste ikke det. Vil læse videre: Jeg er for . . . for . . .

LUDVIG

Kom med brevet! Jeg vil heller læse det for dig.

Han tar brevet og læser det, med stor følelse, men ofte avbrutt av sin bevægelse.

Min kjære ven. Det må allikevel bli som du vil. Jeg har kjæmpet imot av alle mine kræfter, men nu kan jeg ikke mere. Jeg har ligget våken nat efter nat og tænkt og tænkt. Det er dig jeg tilhører. Jeg er fortvilet, men jeg vet det er så . . . Ophold. Du vil jo ta mig med dig, bort herfra, ikke sandt? Ja, det er det besste, jeg vilde ikke holde ut å leve i den samme byen som Ludvig, min . . . Ophold . . . kjære Ludvig. Jeg følger dig hvorhen du vil, men du må endnu gi mig en liten frist. Iaften reiser jeg til min mor i Gulden — når jeg nu forlater hende blir det vel for bestandig. Jeg trænger også et par dager til å tænke over hvordan jeg skal få sagt det til Ludvig. Jeg har aldrig . . . Ophold . . . bedraget ham . . . Ophold . . . og det vil jeg heller ikke nu. Jeg kommer tilbake fredag eftermiddag, og da fortæller

jeg ham alt. Så kommer jeg til dig. Jeg tar bare med mig de aller nødvendigste toiletsaker. Å, Ludvig, min . . . Langt ophold . . . stakkars Ludvig! Han elsker mig, jeg vet at han aldrig har drømt om å bedrage mig. Vi har hat det så vidunderlig sammen i disse tre årene. Langt ophold. Mit hjerte blør, når jeg tænker på at jeg skal gå fra ham. Altså, min kjære ven, fredag aften eller nat. Din Estelle.

Ludvig blir sittende ubevægelig, overvældet av rørelse.

MAX

Idag er det fredag, ja . . .

LUDVIG
nikker.

MAX
reiser sig

Jah! . . . Det må jeg si . . . det var et eiendommelig kjærlighetsbrev!

LUDVIG

Eiendommelig? Gråtkvalt. Det er et *vidunderlig* brev!

MAX
gjør etpar slag over gulvet

Si mig, Ludvig . . . har *du* merket noe til at Estelle har ligget våken om nættene?

LUDVIG
umistænksom

Nei . . . jeg sover jo bestandig så godt selv.

MAX

Du sover som en sten, ja. Men allikevel . . . *noe* må du da ha merket på hende . . . om *dagen* mener jeg. Med et skråblik: Hun har jo gjennemlevet en frygtelig krise.

LUDVIG

Ja!

MAX

Men du har ikke merket noenting?

LUDVIG

Nei. Reiser sig. Det er jo forfærdelig! Der har hun gåt alene med alt dette . . . tænk hvad hun må ha lidt! Og jeg har ikke kunnet hjælpe hende . . . fordi jeg ingenting har forstået! Jeg har været blind, blind! Lægger brevet på bordet, skjuler ansigtet i hænderne.

MAX
betragter ham

Hm! Ophold. Svar mig på en anden ting, Ludvig. — Er Estelle sterkt litterært interessert for tiden?

LUDVIG
forundret

Ja . . . nei . . . Hvordan det?

MAX

Hun skulde vel ikke tilfældigvis skrive på en roman?

LUDVIG

Nei . . . For no sludder! Hvad mener du med det?

MAX
i en let tone

Nei . . . jeg tænkte bare at . . . kanske det brevet om jeg så må si er skrevet av romanens heltinde —?

LUDVIG
forarget

Nei, vet du hvad . . . Kunde et slikt brev, så umiddelbart, så egte, tænkes å forekomme i en roman?

MAX

Tja . . .

LUDVIG
reiser sig

Ånei du! Desuten: hun *er* jo reist! Hun skriver at hun reiser bort i etpar dager, og hun *gjør* det!

MAX

Ja . . . men kunde det ikke tænkes at hun har gjort det for helt og holdent å leve sig ind i heltindens sjæleliv. Forfatterinder har det med det.

LUDVIG

Åh!

MAX

Desuten vender hun jo tilbake til dig —.

LUDVIG

For å si farvel til mig ja!

MAX

Ja . . . er *det* så aldeles sikkert?

LUDVIG

Om det er sikkert? Hun har færdigpakket tre store kufferter. De står i kottet.

MAX

Nå . . . de indeholder altså de aller nødvendigste toiletsaker . . .

LUDVIG

meget sterkt

Forresten så oprører det mig, Max, at du på den måten kaster stænk på Estelles karakter! Du tviler på hendes redelighet! Du gjør hvad du kan for å nedsætte hende i mine øine!

MAX

skjuler et smil

Nå . . . denne saken kan jo sees fra flere sider.

LUDVIG

avfeiende

Javist, javist! — Du *kjender* ikke Estelle, *det* er saken.

Sætter sig.

MAX

sagtmodig

Jeg indbildte mig at jeg kjendte Estelle ganske godt. Jeg har ihvertfald kjendt hende adskillig længer end du.

LUDVIG

Som om det var *tiden* det kom an på! Du *forstår* ikke Estelle. Du er en kyniker og har overhodet ikke forutsætninger for å forstå en kvinde som Estelle.

MAX
smilende

Kyniker blir man vel når man har forstått for meget.

LUDVIG

Passiar! Ophold.

MAX
eftertænksomt, halvt for sig selv

Jeg tror forøvrig Estelle snakker sandt, når hun sier at hun ikke har bedraget dig . . .

LUDVIG
forarget

Selvfølgelig snakker hun sandt når hun sier det.

MAX
nikker

Men si mig: har hun også ret når hun sier at du aldrig har bedraget hende?

LUDVIG

Jeg? Haha! Jeg er så forelsket i Estelle, så totalt forelsket i Estelle, at jeg ikke engang *kunde* bedrage hende! Selv om jeg vilde!

MAX

Du mener at . . .?

LUDVIG

. . . at jeg ikke *kunde*, hører du! Bokstavelig!

MAX
nikker

Nå . . . Ophold. Og det kan ikke tænkes at det har ærgret hende?

LUDVIG

Hvad mener du?

MAX

i en let tone

Ingenting særlig . . . Den moderne romantik er så komplisert. Især i storbyene. Man vet aldrig.

LUDVIG

oprørt

Er det Estelle du snakker om på den måten?

MAX

Jeg uttrykker mig i almensætninger. Men Estelle er jo et mondænt pikebarn.

LUDVIG

Du skulde skamme dig.

MAX

Jeg skammer mig, jeg skammer mig. Ophold. Men du må da indrømme at det er et merkelig kjærlighetsbrev?

LUDVIG

mistænksom og uvillig

Hvordan det?

MAX

Det handler jo bare om hvor fortvilet hun er over å skulle gå fra dig.

LUDVIG

Ja, det er jo netop det som gjør det så gripende!

MAX
med et smil

Hm, ja . . . fra dit standpunkt . . . Men den anden . . . han er kanske ikke så grepet akkurat av *det* —?

LUDVIG
med foragt

«Den anden» . . . hvad bryr jeg mig om «den anden»!

MAX

Nå, det kunde jo ha sin kuriositetsinteresse å vite hvem som blev ens efterfølger . . .

LUDVIG
ophisset

«Efterfølger»! — Bruk ikke sånne ord!

MAX

Du har altså ingen anelse om hvem det er?

LUDVIG

Nei. Og jeg vil heller ikke vite det. Jeg tænker bare på Estelle.

MAX

Du skulde tænke litt på dig selv også. Du er part i saken.

LUDVIG
hører ikke; grundende:

. . . Formodentlig kjender jeg ham ikke engang.

MAX

Jo, du kjender ham nok.

LUDVIG
opmerksom

Hvorav slutter du det?

MAX

Det slutter jeg derav at hun i brevet til den anden omtaler dig så fortrolig. Hun kalder dig ikke «min mand». Ludvig, skriver hun, min stakkars, kjære Ludvig!

LUDVIG
slagen

. . . Det er sandt! Det har jeg ikke tænkt på . . .

MAX

Med andre ord: det må være en fælles ven av dig og Estelle.

LUDVIG

Ja! Du har ret . . . Reiser sig. En fælles ven . . .? Tænker intenst. Hvem kan det være, hvem i al verden kan det være? Frem og tilbake på gulvet. En fælles ven . . . tænke sig til, en fælles ven! Stanser, knytter nævene. Å, hadde jeg ham her, hadde jeg galanen her . . .! Farer op og ned i værelset, stanser indimellem. Men hvem? *Hvem?!* . . . Peter? . . . Anton? . . . Ferdinand? . . . Josef? . . . Alfred? . . . Klaus? . . . Andreas? . . . Ernst? . . . Johan? . . . Mauritz? . . . Arnold? . . .

MAX

Men du sa jo netop at det var dig likegyldig hvem det er —.

LUDVIG
skriker

Er det mig likegyldig?!

MAX

Du tænkte bare på Estelle, sa du —.

LUDVIG

Netop derfor! *Netop* derfor!!

MAX

Du *vilde* heller ikke vite det, sa du —.

LUDVIG

Vil jeg ikke vite det?! Tramper. Jeg *vil* vite det! Det er netop det jeg vil! Farer frem og tilbake. En fælles ven . . . en fælles ven . . .?

Stanser pludselig, slagen av en tanke; stirrer stivt på MAX, går mot ham, langsomt og truende:

Det skulde vel aldrig være *dig* som er den fælles ven?

MAX
brister i latter.

LUDVIG

Hold op med den komedien!

MAX
stanser brått, pludselig sint:

Tror du jeg bemøier mig med å spille noen komedie for *dig?*

LUDVIG

Tak, jeg kjender dig. Du er dreven. Du er uten skrupler når det gjælder kvinder.

MAX
kort og avvisende

Jeg er Estelles fætter, hendes meget ældre fætter.

LUDVIG

Fætter ja. Fætter og kusine — haha, det er en gammel historie. Alderen gjør hverken fra eller til. Fættere blir ikke bedre med årene. En velkjendt historie! Estelle har desuten fortalt mig, at hun i sin tid sværmet for dig.

MAX
overrasket

Har hun fortalt det?

LUDVIG
triumferende

Ja! Da hun var atten år sværmet hun for dig! Og gammel kjærlighet ruster som bekjendt ikke.

MAX

har reist sig, går etpar ganger frem og tilbake på gulvet, optat av sine egne tanker; så skyver han dem med et pludselig ryk fra sig, stanser foran Ludvig, og sier i en kjølig og myndig tone:

Ta dig sammen. Du er omtåket av jalousi. Tænk dig om. Jeg kom hit for en halv time siden. Du har fortalt mig denne dumme historien. Tænk dig om.

LUDVIG
beseiret

Du har ret. Jeg er vist ikke rigtig klar i hodet. Tilgi mig.

MAX
uvillig

Gi mig en whisky! Sætter sig.

LUDVIG

Ja, straks.

Finder frem en whiskykaraffel og en siffon, blander et glas.

Det er da virkelig komisk at jeg kunde komme på en slik idé . . .

MAX
som før

Ja, komisk!

LUDVIG
blir stående med glasset i hånden

Men hvem kan det så være . . .?

MAX
for sig selv

Hadde det været mig, da . . . da . . .

LUDVIG
opmerksom

Hvad da?

MAX
tørt

Da hadde jo saken været let å ordne.

LUDVIG

Hvordan det?

MAX
med en hånlig bitone

Jo . . . jeg kunde for eksempel si at jeg hadde tat feil av mine følelser . . .

LUDVIG
eftertænksomt

Ja . . .

MAX
brutalt

Gi mig glasset!

LUDVIG

Værsgod.

MAX

Tak. Drikker.

LUDVIG
blir stående

Men hvem i al verden kan det så være . . .?

MAX
peker på en stol

Sæt dig!

LUDVIG
sætter sig

MAX
forretningsmæsig

Du er en tosk. Det brevet Estelle har skrevet er en kjærlighetserklæring — til *dig!*

LUDVIG
forvildet

Sier du det?

MAX

Kom ikke med dumme spørsmål, men hør efter. — Estelle har ikke bedraget dig. Og hun *vil* ikke bedrage dig. Nu må du hjælpe hende, så hun *slipper* å bedrage dig. Det er din opgave.

LUDVIG

Hjælpe hende . . .?

MAX
avbryter

Når venter du hende hjem?

LUDVIG

Nårsomhelst. Der går jo ustanselig tog og rutebiler fra Gulden.

MAX

Da synes jeg du skulde rappe dig litt.

LUDVIG

Rappe mig? Med hvad? Hvad vil du jeg skal gjøre? Hvad *kan* jeg gjøre?

MAX
eftertrykkelig

Du kan barbere dig!

LUDVIG
tar sig til haken

Ja . . . det kan jeg naturligvis.

MAX

Og er du en handlingens mand, så tar du dig desuten et varmt bad og en kold dusch, og klær dig ordentlig på. Jeg kan fortælle dig en ting. Peker på ham: Det er *akkurat* slik man ser ut når hornene spirer.

LUDVIG
ser nedover sig

Ja, jeg burde kanske . . .

MAX

Men skynd dig!

LUDVIG
blir stående

Tror du at . . .?

MAX

Jeg tror at Estelle kan komme hvert øieblik. Jeg tror at dere får en forfriskende scene, som ender med at Estelle falder dig om halsen. Jeg tror at dere kommer til å gå tilsengs tidligere end sedvanlig.

LUDVIG
drømmende

Kan du virkelig tænke dig . . .

MAX
vender sig fra ham

Ja! Det kan jeg tydelig tænke mig.

LUDVIG
ser frem for sig, sukker, ryster på hodet

Nei . . . Ånei . . . Det er jo umulig nu . . . Hun går fra mig . . . Mandig: Men jeg skal ihvertfald vise hende at jeg forstår hende. Respekterer hende. Jeg skal hjælpe hende, som du sier. Hjælpe hende, så hun kan gå fra mig uten nag, uten onde minder og med frelst samvittighet. Jeg skal vise hende at jeg ikke . . .

MAX
roper

Gå og barber dig!

LUDVIG
beruttet

Ja, straks. — Men hvis hun nu kommer mens jeg . . .

MAX

Så skal jeg underholde hende sålænge.

LUDVIG

Tak. Jeg stoler på dig.

MAX
arrig

Ja, stol på mig.

LUDVIG

Du er min ven, Max.

MAX
rasende

Gå og barber dig!!

LUDVIG

Ja, ja . . . Ut tilvenstre.

Ophold: Max tænder en frisk cigar, sætter sig, venter. Det ringer. Max går ut i entréen og vender kort efter tilbake med *Ferdinand,* som i øieblikket er meget nervøs.

FERDINAND

Jaså, du er her?

MAX

Som du ser.

FERDINAND

Og . . . Ludvig?

MAX

Han barberer sig.

FERDINAND

Nå . . . Tørrer sig over panden. Og . . . Estelle?

MAX
fikserer ham

Bortreist. Hos sin mor i Gulden.

FERDINAND
sætter sig

Javist . . . Halvt åndsfraværende: Men hun kommer tilbake idag.

MAX

Så? Hvordan vet du det?

FERDINAND

Tilfældig. Rent tilfældig. Ophold. Du vet ikke når hun kommer?

MAX

Hvordan skulde jeg vite det?

FERDINAND

Nei . . .

MAX

Desuten ankommer der jo hvert kvarter tog eller rutebiler fra Gulden.

FERDINAND
reiser sig

Ja, det er netop det; det er netop det.

MAX
meget jevnt

Ellers vilde du kanske møtt hende på stationen?

FERDINAND

Ja, jeg . . . Griper sig i det: Hvorfor skulde jeg møte hende på stationen? Det er da ikke min sak?

MAX

Nei, det skulde man tro . . . Ophold. Du har ikke vært å se på en stund?

FERDINAND

Nei jeg har vært bortreist noen dager. En liten tur på firmaets vegne. Jeg kom først hjem for en times tid siden.

MAX

Og da fik du straks høre at Estelle var bortreist.

FERDINAND

Ja . . . Ser på Max: Ja?

MAX

Rent tilfældig?

FERDINAND

Rent tilfældig, ja.

MAX

Og så løp du sporenstreks hit —.

FERDINAND

Ja . . . Det vil si: ikke sporenstreks. Aldeles ikke sporenstreks. Jeg gik ut og drev litt på gaten . . . og så gik jeg indom her . . . altså. Ser sig om: Fins her et glas til?

MAX
peker

Der!

FERDINAND
finder et glas, skjænker det halvfuldt av whisky, tømmer det.

MAX

Du er synlig nervøs.

FERDINAND

Er jeg? Nei . . . ganske almindelig.

MAX

Synlig nervøs, sa jeg.

FERDINAND
opfarende

Skal du trætte om ord?

MAX

Du virker som du stod på gløt. Du tripper.

FERDINAND

Jeg tripper ikke!

MAX

Har du hat en pinlig oplevelse?

FERDINAND

Nei!

MAX

Fåt et ubehagelig brev kanske?

FERDINAND

Hvordan falder du på det? Et brev? Sætter sig, reiser sig igjen. Jeg *er* forresten litt nervøs.

MAX

Det var kanske en anstrengende reise?

FERDINAND

Nei. Jo. Temmelig anstrengende.

MAX

Repræsentationspligter?

FERDINAND

Hvad? Ja . . . jo! Repræsentationspligter. Ophold. Nei, det er vel besst jeg går.

MAX

Vil du ikke vente på Ludvig?

FERDINAND

Nei. Har ikke tid.

MAX

Så gå ind i soveværelset og hils på ham.

FERDINAND

Hvorfor det? Det er ikke nødvendig.

MAX

Hm! Det er med andre ord ikke Ludvig, men Estelle du søker.

FERDINAND
utbrytende

Ja, jeg *må* snakke med Estelle!

MAX

Javist. Ophold. Ja, du har jo gjort sterk kur til Estelle i det siste.

FERDINAND
heftig

Det har jeg aldeles ikke!

MAX

Jeg har endog hørt rygter om at du tænkte på å rømme med hende . . .

FERDINAND
vildt

Hvem har sagt det? Estelle?

MAX

Nei, jeg husker ikke . . .

FERDINAND
næsten gråtende

Hvordan skulde jeg kunne rømme med noen? Jeg eier jo ikke en sou, jeg har bare min beskedne post, ni hundre om måneden, skulde jeg kanske rømme fra dem? Ja, var jeg kasserer, det var en anden sak! Fortvilet: Men jeg har ingenting, absolut ingenting med kassen å gjøre!

River sig i håret.

Rømme? Rømme! Ha!! Og til på kjøpet med en så dyr dame som Estelle! Bare hendes toiletter . . . bare hendes *parfymer!* Gud bevare mig vel . . . mine stakkars ni hundrede rak neppe til bygrænsen!

Mister fuldstændig fatningen

Det er fortvilet. Det er eksempelløst! Det er uhørt! Her går jeg og kurtiserer hende i allerstørste uskyldighet . . . fordi hun er en pen pike og en pussig pike . . . Vi har en sjelden gang tat en apéritif sammen og sittet og vrøvlet litt . . . En eneste gang har vi drukket en flaske champagne, og den var det endda såvidt jeg kunde betale, kelneren fik bare fem procent, så der tør jeg ikke vise mig oftere . . . Og så har jeg naturligvis sittet og set hende litt ind i øinene . . . i al uskyldighet, bare fordi det er skik og bruk, og fordi hun har sånne pene øine . . . Ja, og så har jeg tøvet litt om hvor morsomt det kunde være å reise sammen, til utlandet, langt avsted . . . det pleier jeg gjøre overfor pene piker, det er sånt udmerket samtaleemne . . . Og naturligvis har jeg sagt at jeg er forelsket i hende, det pleier jeg også si, det falder så bekvemt sån i forbigående . . . det hører jo desuten med til almindelig høflighet! Og så tar hun det gud hjælpe mig for ramme alvor, reisen og det hele! Jeg har aldrig oplevet noe lignende! Ikke tilnærmelsesvis! Her kommer jeg hjem for en times tid siden, og så ligger der et brev . . . ja, *maken* til brev! Hun skriver at . . .

Stanser forfærdet, da det pludselig går op for ham at han har røbet det hele. Desperat:

Det er tøv, Max! Altsammen! Det rene, skjære tøv! Jeg har feber, jeg fantaserer!

Stirrer på Max, opgir det, sætter sig overvældet.

Gud bevare mig vel!

MAX

sitter med brevet i hånden

Estelle skriver at det er gåt op for hende, at det er dig hun tilhører. Hun er meget fortvilet over å skulle forlate Ludvig, men hun kommer til dig iaften eller inat, bare hun får gjort op med Ludvig.

FERDINAND
himmelfalden

Hvordan i himlens navn kan du vite det?

MAX

Her er brevet.

FERDINAND
stirrer

Brevet? Tar et papir op av lommen. *Her* er jo brevet.

MAX

Her også.

FERDINAND
stammende

Har . . . har hun . . . har Estelle . . . skrevet til dig også?!

MAX

Nei, desværre. — Dette er en kopi.

FERDINAND
reiser sig

En . . . *kopi!!*

MAX

Se selv. Rækker ham papiret.

FERDINAND

Ja, så sandelig . . .! Sætter sig igjen. Men . . . men hvordan i alverden . . .?

MAX

Bry dig ikke om hvordan det er gåt for sig. Vi har ikke tid til det. Det var en tilfældighet, et blåpapir . . . La os tænke os om. Ludvig kan være her nårsomhelst.

FERDINAND

Han kan vel ikke høre os?

MAX

irritert

Du vet jo der er to værelser imellem.

FERDINAND

Har han . . . har Ludvig set dette brevet?

MAX

Det har han ja. Tar kopien fra ham og putter den i lommen.

FERDINAND

Det er fine greier! — Hvordan tok han det?

MAX

Han er aldeles rasende.

FERDINAND

Er han det —. Ja, naturligvis, han må jo tro at . . .

MAX

Aldeles rasende. Og nu står han med barberkniven i hånden.

FERDINAND

reiser sig, stivt og langsomt

Jeg tænker jeg trækker mig tilbake, jeg.

MAX

Det er det fornuftigste, ja.

FERDINAND
mot døren, stanser

Herregud . . . Ludvig, min besste ven!

MAX

Det er en ting du ikke er opmerksom på.

FERDINAND
ræd

Hvad er det?

MAX

Ludvig vet ikke at det er dig. Dit navn nævnes ikke i brevet.

FERDINAND
opklarnende

Det er sandt. Det er sandt! Ængstelig: Hun har ikke tat kopi av konvolutten, da?

MAX

Nei, ikke av konvolutten.

FERDINAND
atter mistrøstig

Men herregud . . . han *får* jo vite det! Nu når Estelle kommer hjem og holder opgjør med ham . . .

MAX
avbryter utålmodig

Vi får se, vi får se . . .

FERDINAND

Hun *må* hindres i det!
Pludselig forarget:
Det er da også en vemmelig uting denne moderne oprigtigheten de driver med, endog indenfor ægteskapet! Ingenting er hellig længer! Ingen respekt, ingen . . .

MAX
avbryter

Ja, det er en uting. Betragter ham: Jaså lille Ferdinand. Tænk at Estelles smukke øine er faldt på dig.

FERDINAND

Ja, de er altså det, desværre.

MAX

Desværre ja! Går fra ham. Desværre, desværre . . .

FERDINAND

Ja, det er pokker ikke så let. Tænk dig i mit sted.

MAX
med en egen betoning

Nei, det vover jeg ikke å tænke mig —.

FERDINAND
bare optat med sit

Nu vet jeg hvad jeg gjør! Jeg venter nede på gaten til Estelle kommer. Så kan jeg forklare hende . . .

MAX
bestemt

Nei, ikke det. Vi skal forsøke å spare Estelle for den ydmygelse. Hun vilde aldrig tilgi dig det.

FERDINAND
med overbevisning

Nei, det er sandt. Aldrig!

MAX

Du får overlate affærerne til mig. Vi får se . . . Gå nu. Gå hjem, direkte hjem. Og vent.

FERDINAND

På hvem?

MAX

ser på ham

På mig . . . eller på Estelle.

FERDINAND

med eftertryk

På *dig*.

MAX

Adjø.

FERDINAND

Adjø. Ut.

Max tænder sig en frisk cigar, vandrer op og ned i værelset. Ophold.

LUDVIG

stikker hodet ind av døren, ser sig omkring i værelset; han er halvt avklædt. Hviskende:

Estelle er ikke kommet?

MAX

Nei.

LUDVIG

høit

Har her vært noen?

MAX

Nei, ingen.

LUDVIG

Jeg syntes det ringte da jeg stod og barberte mig.

MAX

Det var kirkeklokkene.

LUDVIG

Nu går jeg i badet. Forsvinder.

Max fortsætter sin vandring op og ned; skjænker sig en ny whisky, sætter sig, røker og drikker. Så reiser han sig, spændt og urolig, da han hører at ytterdøren åpnes og blir slåt igjen. *Estelle* ind; hun er i en meget oprevet sindstilstand.

ESTELLE

Max? — Er *du* her?

MAX

Velkommen hjem igjen, lille Estelle. Kysser hendes hånd.

ESTELLE

Tak. — Hvor er Ludvig?

MAX

I badet.

ESTELLE

Bader han? På denne tid av døgnet?

MAX

Ja, han tar et varmt bad.

ESTELLE

Nå . . . Blir stående, i eftertanke.

MAX

Vil du ikke ta av dig yttertøiet? Du virker som om du var på visit i dit eget hus.

ESTELLE

ser på ham, litt ubehagelig berørt

Jo . . . naturligvis.

Ut i entréen, straks tilbake igjen uten hat og yttertøi. Driver rastløs omkring i værelset.

MAX

Nå, har du hat det hyggelig i Gulden?

ESTELLE

Hvad? . . . Jo tak.

MAX

Hvordan lever min kjære tante?

ESTELLE

Bare bra. Ophold.

MAX

Vil du ikke sætte dig ned?

ESTELLE

hører ikke

Tror du han er færdig snart?

MAX

Ludvig? Han gik i vandet i dette øieblik.

ESTELLE

Hm . . . Merkelig indfald å bade på denne tid.

Fortsætter å drive omkring i værelset. Halvt ubevisst stryker hun med hændene over de møbler hun passerer. Tilslut stanser hun foran buketten på kaminhyllen, tar den ut av vasen, kjærtegner den med ryggen mot Max, snufser litt. Viser Max buketten:

Disse rosene har Ludvig kjøpt til mig. Er de ikke pene?

MAX

Meget pene.

ESTELLE

begraver et øieblik ansigtet i buketten før hun sætter dem ned i vasen igjen

Du, Max . . .

MAX

M-m?

ESTELLE

Vær ikke sint på mig, Max. Men jeg må be dig om å gå.

MAX

Skal jeg gå?

ESTELLE

Ja. Jeg har noe jeg må snakke med Ludvig om. Alene, forstår du.

MAX

Ludvig er i badet. Overveier. Vel, jeg skal gå såsnart Ludvig kommer.

ESTELLE

Tak.

MAX

smiler

Du takker mig fordi jeg lover å gå —.

ESTELLE

Men Max! Du er da ikke sentimental?

MAX

Jo, gud vet om jeg ikke er sentimental også.

ESTELLE

Tøv Max! Hvis der er noen som ikke er sentimental, så er det vel dig. Begynder atter å gå op og ned i værelset.

Ophold.

MAX

Der er altså noe iveien, Estelle?

ESTELLE

stanser

Hvorfor tror du det?

MAX

trækker på skuldrene

Der er altid noe iveien når man mitt på lyse dagen må snakke med sin mand under fire øine.

ESTELLE

venter litt; derpå:

Ja . . . der er noe iveien . . .

MAX
rækker en hånd frem
Si det til mig, lille Estelle.

ESTELLE
tar hans hånd
Nei, jeg kan ikke. Orker ikke.

MAX
Er det så alvorlig?

ESTELLE
Ja . . . Klapper hans hånd: Min store, snille fætter! Min kloke fætter!

MAX
Du vet, lille Estelle, at din store fætter kan forstå litt av hvert. Han er desuten så uhyggelig klok, at i længden kan du ikke holde noenting skjult for ham.

ESTELLE
lægger hodet ind til hans bryst; snufser:
Nei, det kan ikke skjules.

MAX
stryker hende over håret. Slik står de en stund; så spør han:
Hvad tænker du på, Estelle?

ESTELLE
Jeg tænker på den sommeren for længe siden da du besøkte os i Gulden —

MAX
Det er ikke så længe siden. En fire — fem år.

ESTELLE

Er ikke *det* længe? Ophold. Det var før jeg kjendte Ludvig.

MAX

med litt besvær

Er det noe bestemt du tænker på fra den sommeren?

ESTELLE

Ja . . . jeg tænker på en dag vi gik langs bækken og kastet pinder i vandet . . . det var båter liksom . . . og fulgte dem nedover for å se hvem som vandt . . . Husker du det?

MAX

Ja, dine båter gik altid fortest.

ESTELLE

livlig

Ja! Ler barnslig. Dine båter opførte sig så tosket. De satte sig bestandig fast i noe eller kom ind i hvirvler og gik bare rundt, rundt, rundt! Alvorlig. Siden slog vi os ned i græsset . . . å, den dagen husker jeg så tydelig! Du sa så meget rart. Og tilslut, så . . .

MAX

skyver hende, med overvindelse, fra sig

Det skal du ikke tænke på —

ESTELLE

At du kysset mig? Herregud, det var da vel ikke så farlig. Du mente jo ingen verdens ting med det.

MAX

ser på hende

Nei . . .

ESTELLE

Det bare faldt sig sån. Leende: Men hadde jeg dengang visst om alle dine kvindehistorier, så hadde du nok ikke fåt lov . . .

Erindrende:

Jeg var så naiv dengang. Så uutviklet . . . Ser på Max: Ikke sandt?

MAX

Åjo; omtrent som nu.

ESTELLE

fornærmet

Nu? Ha! Nu har jeg været gift i tre år . . . Hensyniker i eftertanke.

Ophold.

MAX

Du har nok glemt dine alvorlige sorger nu, Estelle.

ESTELLE

forbløffet

Ja . . . Tænk, nu hadde jeg glemt altsammen! Det var underlig . . .

MAX

Sæt dig her, Estelle, og fortæl mig det hele . . .

ESTELLE

sætter sig.

MAX

tar hendes hånd, venter litt

Nå?

ESTELLE
rådløs

Ja, jeg skal fortælle dig det . . . Det er bedre du får vite det av mig end at . . . Ophold. Derpå snufsende Max . . . Jeg skal gå fra Ludvig!

MAX

Gå fra . . .! Hvad er det du sier?

ESTELLE
stortutende

Jeg elsker en anden mand! . . . Jeg har lovet å komme til ham . . . å reise bort med ham!

MAX
forfærdet

Du kan ikke mene dette, Estelle!

ESTELLE

Jo, jo . . . Å, Max, hvad skal jeg gjøre? Hvad *skal* jeg gjøre?

MAX
oprørt

Hvad du skal *gjøre?* Du spør hvad du skal *gjøre!* Du sier jo i dette øieblik at du skal reise bort med en anden mand! Reiser sig og går med lange, larmende skritt op og ned på gulvet.

Langt ophold.

ESTELLE
sønderknust

Max . . . Han stanser. Synes du jeg er et frygtelig menneske?

MAX
sætter sig ved siden av hende, alvorlig, men mildere:

Er dette virkelig din alvorlige beslutning, Estelle?

ESTELLE

Ja . . .

MAX

Har du overveiet hvad et slikt skridt betyr? Har du prøvet dig selv?

ESTELLE

Ja . . . jeg har ligget våken nat efter nat og tænkt og . . . Stanser pludselig.

MAX

medfølende

Du har ligget våken nat efter nat, sier du —?

ESTELLE

litt sky

Ja, ikke hver nat.

MAX

Men enkelte nætter altså . . .

ESTELLE

svakt rødmende

Ja . . . en time eller to.

MAX

Og så har du tænkt —

ESTELLE

Ja . . .

MAX

Hm . . . Men er du nu ganske sikker på at dine følelser for Ludvig har forandret sig, Estelle? Og at ikke dette nye bare er noe forbigående?

ESTELLE
med bortvendt ansigt

Ja . . .

MAX
med et dypt suk

Jaja . . . da er det jo ikke noe å gjøre ved det.

ESTELLE

Nei, er det vel det? For å fortsætte å leve sammen med Ludvig nu når . . . nu når mine følelser er forandret, som du sier . . . det vilde jo være det *værste* bedrag . . .?

MAX
tænker

Ja . . .

ESTELLE
ivrig

Ikke sandt?

MAX
nikker alvorlig

Jo. Jo, du har ret i det.

Ophold.

ESTELLE
pludselig

Hadde vi bare hat et barn —!

MAX

Da hadde saken stillet sig anderledes mener du?

ESTELLE
nikker ivrig

Ja!

MAX

Da måtte du blit hos Ludvig av hensyn til barnet?

ESTELLE

Ja, måtte jeg ikke det, syns du?

MAX

Jo, du måtte vel det.

Ophold.

ESTELLE
sutrende

Men vi *har* jo ikke noe barn!

Nyt ophold.

MAX

Hvem er den anden?

ESTELLE
bare ryster på hodet.

MAX

Anton? — Peter? — Ernst? — Arnold?

ESTELLE
ryster på hodet for hvert navn.

MAX

Ja, for . . . det kan da umulig være Ferdinand?

ESTELLE
såret, overilet

Hvorfor ikke det? Hurtig: Ja, det *er* ikke ham! Men hvorfor skulde *det* egentlig være så umulig?

MAX

Jo, vet du hvad, det vilde virkelig være for komisk! Ferdinand! Ler.

ESTELLE
ser betuttet på ham.

Ophold.

MAX
sukker dypt

Stakkars Ludvig!

ESTELLE

Ja, stakkars Ludvig! Gråter.

Langt ophold.

MAX
for sig selv, tungt og eftertænksomt:

Ja, ja. Kanske det allikevel er det besste . . .

ESTELLE

Hvad sier du? Det besste?

MAX
overrumplet

Sa jeg det?

ESTELLE

Det er kanske allikevel det besste, sa du. Hvad mente du med det?

MAX
undvigende

Nei . . . ingenting særlig . . .

ESTELLE

Jo, du mente noe særlig!

MAX

Nei, oprigtig talt . . .

ESTELLE

Jeg *vil* vite det, Max! Jeg har *ret* til å vite det

MAX

nølende

Ja, som saken nu står, er det vel egentlig ingen grund til å lægge skjul på det . . . Stanser.

ESTELLE

utålmodig

Nå?

MAX

Jeg mener fordi . . . Stanser.

ESTELLE

— Fordi?

MAX

med overvindelse

Ja, fordi . . . fordi Ludvigs følelser overfor dig . . . kanske heller ikke er de samme som før . . .

ESTELLE

Hvad?!

MAX

klør sig i nakken

Nei, dette skulde jeg vist ikke sagt.

ESTELLE

meget sterkt

Hvorfor tror du det?

MAX
undvigende

Nei, ikke av noen bestemt grund . . . Det er bare et indtryk . . .

ESTELLE
pågående

Jo, du *har* en bestemt grund til å tro det! Jeg ser det på dig.

MAX
forpint

Jeg vil nødig være indiskret, Estelle . . .

ESTELLE
med foragt

Indiskret! — Kom nu med det!

MAX
sukker

Ja, har man sagt a får man vel også si b . . . Det var forrige lørdag . . . Ludvig og jeg superte sammen. Efterpå . . . Stanser.

ESTELLE

Efterpå —?

MAX

Efterpå traf vi etpar unge damer . . . Den ene var en veninde av Ludvig . . . Ja, så drak vi champagne med dem.

ESTELLE

— Og så?

MAX

Og *så?* — Resten følger vel av sig selv.

ESTELLE

Dere gik hjem til dem?

MAX

nikker, alvorlig og angergiven.

ESTELLE

er pludselig blit et helt andet menneske; det er som hun er vokset, hun er bevisst, klar, myndig og kampberedt, hun lyser av viljestyrke, skinsyke, forbitrelse, krænket stolthet, og hevntørst. Hun sier, mellem tændene:

Lørdag nat . . . Jo, det stemmer. Han kom først hjem utpå morgensiden . . . Direkte til MAX: Til mig sa han at han var i bridge hos dig.

MAX

Au!

ESTELLE

Han sa det *på forhånd!* Det var altså planlagt!

MAX

Au, au, au!

ESTELLE

Hvem var det?

MAX

Kan ikke det være det samme?

ESTELLE

Marie? . . . Yvonne? . . . Kathinka? . . . Dora? . . . Elisabeth? . . . Konstance?

MAX

Nei, ingen av din kreds. En gammel veninde . . . fra før du kjendte ham.

ESTELLE

Hvad heter hun?

MAX

ryster på hodet.

ESTELLE

voldsomt

Hvad *heter* hun, spør jeg!

MAX

Ellida.

ESTELLE

Ellida. Og til efternavn?

MAX

litt overrumplet; betænker sig først; derpå resolut:

Wangel.

ESTELLE

Ellida Wangel. Finner en blyant, går bort til kaminhylden, skriver: El-li-da Wan . . . Dobbelt-w?

MAX

Ja. Dobbelt-w.

ESTELLE

skriver videre

. . . Wan-gel. — Hvor bor hun?

MAX

meget bestemt

Nei! *Det* sier jeg ikke.

ESTELLE

Nå, det kan også være det samme; *det* skal jeg nok få greie på. Med krummede fingre: Å, hadde jeg hende bare her . . . Jeg skulde . . . jeg skulde . . .

MAX

Klore hende?

ESTELLE

Rive øinene ut på hende!

Løper pludselig mot døren tilvenstre:

Å, Ludvig, du . . .!

MAX

har forutset dette og stiller sig foran hende

Ludvig ligger i badet.

ESTELLE

Så meget desbedre! Gå væk!

MAX

Tænk dig om, Estelle. Hvad har du med Ludvigs liv å bestille? Du elsker ham jo ikke.

ESTELLE

lynslåt, først målløs

Det hadde jeg glemt!

MAX

Du sa netop at du var fast besluttet på å reise fra ham.

ESTELLE

opblussende

Det sa jeg ikke! Det er løgn! Jeg sa at jeg *tænkte* på å reise fra ham.

MAX

diplomatisk

Ja . . . du sa kanske det. Det var vist sån ordene faldt.

ESTELLE

Der kan du se.

MAX
forsigtig

Du har kanske . . . ombestemt dig nu da? Opgit det, mener jeg. Du vil kanske allikevel ikke reise fra ham —?

ESTELLE
glødende

Reise fra ham? Aldrig! Med knyttede næver: Å, han skal få!

MAX
vogter stadig døren

Men . . . den anden da?

ESTELLE

Den anden? Erindrer pludselig: Å, gud! Slår hænderne for ansigtet: Å gud! Å gud! Å gud!

Hun er nu igjen som før, barnslig og hjælpeløs.

MAX

Hvad er det *nu* da?

ESTELLE
jamrende

Jeg har jo skrevet til ham at jeg kommer iaften!

Sætter sig.

MAX

Har du skrevet —?

ESTELLE

Ja! Han sitter og venter på mig! — Å, Max, Max, hvad skal jeg gjøre?

MAX
tørt
Du får holde dig hjemme.

ESTELLE
Nei, det kan jeg ikke. Det er jo mig som har . . .
Stanser.

MAX
Dig som har . . .?

ESTELLE
Jeg har jo lovet det! Reiser sig, tramper i gulvet. Jeg vilde jo bli latterlig hvis jeg ikke kom . . . efter det brevet. Han vilde jo le av mig!

MAX
Vilde han ikke bli fortvilet da?

ESTELLE
likegyldig
Jo, det også, naturligvis . . . Sætter sig.

MAX
tar plass overfor hende
Si mig en ting, Estelle: Hvorfor skrev du det brevet?

ESTELLE
ser fortapt på ham
Hvorfor jeg skrev det brevet —?

MAX
Ja, hvorfor skrev du det?

ESTELLE
tar sig til hodet

Nei, det . . . Barnslig forundret: Det vet jeg virkelig ikke . . . Det er da besynderlig, hvad?

MAX
trækker på skuldrene.

ESTELLE
som om hun gjorde en opdagelse

Derfor er det altså jeg har vært så forpint i disse dagene! Fordi jeg har angret på det brevet.

MAX

Når du har vært så forpint, er det vel fordi du skulde skilles fra Ludvig —.

ESTELLE
tænker; ryster på hodet:

Nei. Det var for det brevet. Det avskylige, falske brevet! Isch! Fik du læse det, tror jeg ikke du vilde se mig mere!

MAX

Nå . . .

ESTELLE
grundende

Men hvorfor skrev jeg det? Hvorfor sendte jeg det?

Ophold.

MAX

Ludvig har hat meget å bestille i det siste, ikke sandt?

ESTELLE
likegyldig

Åjo.

MAX

Og du har hat adskillig ledig tid?

ESTELLE
utålmodig

Åja.

MAX

Du har hat god tid til å tænke, mener jeg —.

ESTELLE
opmerksom

Hvordan det?

MAX

For småpiker av din art er det farlig å tænke, Estelle.

ESTELLE

Vil du fornærme mig?

MAX

Så, så. Ikke barnagtig. Ophold. Jeg husker at da du var liten, så lekte du meget med dukker.

ESTELLE
smiler i erindringen

Ja . . .

MAX

Du var svært glad i dukkene dine —.

ESTELLE

Jeg elsket dem!

MAX

Kanske høiere end du elsket noe levende menneske?

ESTELLE

Ja, jeg tror næsten det —.

MAX

nikker

Du *trænger* dukker, lille kusine. Du er skapt til lek — og opdraget til lek. Og begynder du å tænke, så leker du med tankene også.

ESTELLE

eftertænksomt

Det kan kanske være noe sandt i det —.

MAX

Indtil tankene begynder å leke med dig.

ESTELLE

Du mener at . . .?

MAX

Du *digter*, kan vi si. Og så blir det virkelighet for dig.

ESTELLE

fængslet

Du mener at når jeg skrev det brevet, så . . .

Stanser, tænker; derpå utbrytende:

Jeg tror du har ret! Jeg forstod vist ikke at det var alvor . . . ikke før jeg hadde sluppet brevet i postkassen. Erindrende: Postkassen var ganske tom . . . Donk, sa det i postkassen, da jeg slap brevet . . . Jeg syntes det lød som et stort drøn . . . Og jeg blev så ræd . . . Jeg kjendte det i hjertet . . .

MAX
reiser sig

Du er et uryddig og et forvildet pikebarn, min lille ven.

ESTELLE
knust

Jeg er vist det . . .

Litt efter, klynkende:

Og nu sitter han hjemme og venter på mig . . .!

MAX

Hvem?

ESTELLE

Han!

MAX

Ja, mon det —?

ESTELLE
forbauset

Men kjære, jeg har jo skrevet . . .

MAX

Jeg vet det. Men er du nu også aldeles sikker på at han — den anden — virkelig elsker dig?

ESTELLE
krænket

Ja . . . naturligvis gjør han det! Det skulde bare mangle! Ophold. Han har jo desuten selv sagt det!

MAX

Man sier så meget. — Har han sagt det *meget* alvorlig?

ESTELLE
litt sky

Ja . . . nokså alvorlig ihvertfald . . . Eftertænksom: Tror du virkelig det kunde tænkes at han ikke . . .? Avbrytende: Nei! Nei, han elsker mig. Han *trænger* mig.

MAX
slår hænderne sammen og himler med øinene.

ESTELLE
merker det ikke; reiser sig, går urolig op og ned i værelset.

Kommer ikke Ludvig snart?

MAX
vogter igjen døren

Haster det så?

ESTELLE

Ja, jeg holder ikke dette ut! Besst å komme gjennem det jo før jo heller.

MAX

Avskeden, mener du?

ESTELLE

Ja.

MAX

Jeg synes du skulde opsætte den, jeg.

ESTELLE

Opsætte den? — Herregud, jeg har jo sagt dig at han sitter og venter på mig! Så jeg *må* jo gå iaften . . .

MAX

Ja, det er jo sandt.

ESTELLE
stanser
Synes du virkelig jeg må gå?

MAX
Ja . . . medmindre . . .

ESTELLE
— Medmindre?

MAX
Medmindre du kunde få sendt ham et bud.

ESTELLE
overveier
Nei . . . nei, det vilde være for flaut. — Et brev mener du?

MAX
bestemt
Nei. Jeg synes ikke du bør sende flere brev.

ESTELLE
Men hvad da?

MAX
Jeg kunde kanske være din budbringer.

ESTELLE
Vilde du det?

MAX
Ja. På visse betingelser.

ESTELLE

Hvilke betingelser?

MAX

For det første: du skal ikke si til Ludvig hvem «den anden» er.

ESTELLE

Nei, hvorfor skulde jeg det? Ludvig aner jo ingenting om det hele.

MAX

Neivel. Men du skal *huske*, at du *under ingen omstændighet* sier hvem det er. Hørt?

ESTELLE

Hørt.

MAX

For det andet: du skal ikke fortælle Ludvig noenting om den samtale vi nu har hat. I særdeleshet lover du ikke å røbe at det er mig som har fortalt dig om vort lille eventyr forrige lørdag.

ESTELLE
knytter næverne

Åh! Åh!

MAX

Rolig nu. Vi har ikke tid til det der. — Er dette hørt?

ESTELLE
behersker sig

Det er hørt.

MAX

Godt. Så står jeg til tjeneste.

ESTELLE

Men . . . hvad vil du si til ham?

MAX

Ja, se det kan jeg ikke godt avgjøre før du har fortalt mig hvem det er.

ESTELLE

Aldrig! Ikke til en levende sjæl!

MAX

Men snille Estelle . . . jeg kan da ikke bringe en besked til en person jeg ikke vet hvem er.

ESTELLE
betuttet

Nei, det er sandt . . . Ophold. Det er . . . Å, du kommer bare til å le av mig!

MAX

Jeg er forberedt på alt.

ESTELLE

Det er . . . det er . . . Vender sig væk: Ferdinand.

MAX

Altså allikevel!

ESTELLE
knust

Ja . . . Bønlig: Ikke si det til noen, Max!

MAX
brister i latter

Nei, jeg skal ikke si det til noen. Overveiende: Jaså, det er Ferdinand . . . Ja, da vet jeg hvad vi skal si. Vi skal si at din pligtfølelse har seiret over din kjærlighet.

ESTELLE
måpende

Min pligtfølelse . . .!

MAX

Ja. Ferdinand har selv en mængde pligtfølelse, så det vil han forstå . . . og *sætte pris på* ovenikjøpet!

ESTELLE
lysnende

Tror du det?

MAX

Jeg *vet* det. Du skal se . . . fra nu av kommer han til å behandle dig med en . . . en *ærbødighet*, som han ikke viser andre unge damer.

ESTELLE
levende interesseret

Tror du det?

MAX

Jeg er sikker på det.

ESTELLE
sværmerisk

Det blir morsomt!

MAX
næsten overvældet

Uforbederlig! Evig den samme!

ESTELLE
forlegen

Jeg mente bare at . . .

MAX
avbryter

Du mente hvad du sa. Det er ikke egentlig oprigtighet, som mangler dig. Ophold. Nu går jeg. Når Ludvig kommer, sier du at jeg ikke hadde tid til å vente på ham.

ESTELLE
ydmygt

Ja.

MAX

På gjensyn.

ESTELLE

På gjensyn.

MAX

stanser ved døren, ser på hende. Pludselig beveget:

Farvel, Estelle.

ESTELLE

Farvel, Max.

MAX

blir stående.

ESTELLE

Tak, kjære Max. Du er min ven.

MAX

Jeg er din ven, ja. Skjønt du ikke fortjener det. Bevæget: Du er et forvorpent pikebarn.

ESTELLE

gråtende

Ja.

MAX

Men du skjønner det ikke selv.

ESTELLE

Nei. Ophold. Du er snil, Max.

MAX

Snil? Med et eget smil: Ludvig sier jeg er en kyniker.

ESTELLE

interesseret

Ja, men kjære, *det* er du da også. Det sier alle. Og det er netop det morsomme ved dig.

MAX

Hm . . . Selv føler jeg mig i dette øieblik som en gammel romantiker.

ESTELLE

Men det er der *også* noe i. Der er noe melankolsk og . . . og noe sværmerisk ved dig. Det er netop den blandingen som gjør dig så uimotståelig.

MAX

Uimotståelig . . . Smiler skjævt: Er jeg uimotståelig, Estelle?

ESTELLE

Det vet du da så godt selv.

Ophold.

MAX

Jeg har ikke mere her å gjøre. Gud vet hvorfor jeg ikke går.

Ser på hende:

Tror du jeg venter på noe?

ESTELLE
med en anelse

Hvad . . . skulde det være?

MAX

Nei, jeg vet ikke . . .

ESTELLE

Hvad tænker du på, Max?

MAX

Ikke på noe . . .

ESTELLE
spændt

Tænker du på . . . på den dagen . . . ved bækken?

MAX
nikker langsomt.

ESTELLE
hen til ham, kaster sig om halsen på ham, kysser ham lidenskabelig.

MAX
står stiv og lar det ske; frigjør sig omsider; kan vanskelig snakke:

Du er . . . ihvertfald ikke . . . *smålig*.

ESTELLE
klynger sig til ham

Er det sandt, Max? Dirrende: Var du . . . er du . . . var du . . . er du . . .?

MAX
skyver hende fra sig, men holder samtidig på hende:

Nei . . Nu må det være slut . . . nu . . . nu . . .

ESTELLE

Max!

MAX

Nei . . . *nei!* Tar hende voldsomt ind til sig, kysser hende, river sig løs. Farvel! Ut.

ESTELLE

Max!

Entredøren lukkes med et smell. Estelle læner sig op mot væggen, gråter.

LUDVIG
ind, fin og nypusset; stanser overvældet:

Estelle . . . .!

ESTELLE
snur sig, tørrer hurtig sine øine.

LUDVIG
smertelig

Gråter du Estelle?

ESTELLE
endnu ganske fortumlet

Nei, jeg . . . Pusser næsen . . . jeg gråter ikke . . .
Husker pludselig situationen, hendes holdning forandres fuldstændig, hun stirrer hevnlysten på Ludvig. Tar sig til hodet:

Hvad het hun? Hvad het fruentimret . . .?

LUDVIG
forbløffet

Hvad sier du —?

ESTELLE
farer hen til kaminen, læser på platen:

Ellida . . . Wangel . . . Skriker ind i ansigtet på Ludvig: *Ellida!*

LUDVIG

Hvad i alverden . . .?

ESTELLE

Ellida! Ellida Wangel!!

LUDVIG
stirrer

Hvad i himlens navn . . .?

ESTELLE

Ellida Wangel, din gamle veninde! Hå!!

LUDVIG
hen til hende, meget ængstelig:

Er du syk, Estelle?

ESTELLE

Syk? *Syk!* — Ja, jeg er syk av væmmelse over din Ellida Wangel! Over din lumpne utroskap! Over din sjofle champagneelskov! Haha, du trodde ikke jeg visste noe, hvad? Triumferende: Jeg vet alt! *Alt*, hører du! Og du trodde dette skulde gå?

LUDVIG

fuldstændig fortumlet

Men . . .?

ESTELLE

Ti stille! Du trodde dette skulde gå, hvad? Kanske i årevis, hvad? Kanske med forskjellige fruentimmer, forskjellige «gamle veninder»? Kanske med de værste gatetøser, hvad?

LUDVIG

rasende

Hvad er dette for noe? Hvad skal dette bety, om jeg tør spørre?

ESTELLE

Åhå, forsøk ikke å være storartet. Forsøk ikke å spille komedie. Du er avsløret. Jeg har gjennemskuet dig, du er . . . du er . . .

LUDVIG

tramper i gulvet

Nei, dette vil jeg ikke finde mig i. Hvad er det for et sprog du fører? Du må jo være blit gal.

Griper sig om hodet.

Og desuten . . . desuten . . .! Overvældes av raseri: Det er jo *mig* som har grund til å . . . Det er jo *mig* som er . . .

ESTELLE

Det er dig som, ja! Det er dig som går til din Ellida Wangel, når du har sagt til mig at du skal ut å spille kort! Nydelig kortspil! Vandt du, hvad? Tok du alle stikkene? Gjorde du storeslem i hjerter? Det var *dig* som gik til din Ellida Wangel forrige *lørdag!* — da du hadde sagt til mig at du skulde spille bridge hos Max!

LUDVIG

samler al sin kraft

Nei, nu skal det pinedø være slut! Hvad er det du fantaserer om? Ellida Wangel? Skriker: Jeg har aldrig kjendt noe menneske som het Ellida Wangel! Hverken i denne eller i noen tidligere tilværelse! Fra evighet av har jeg aldrig kjendt noensomhelst Ellida Wangel!

ESTELLE

overvældet av hans frækhet

Hvad . . .?

LUDVIG

Og forrige lørdag var jeg hos Max. Jeg spilte bridge hos ham — jeg tapte nøiagtig 18,25! Jeg gjorde *ikke* storeslem i hjerter. Jeg spilte bridge hos Max til klokken fire om morgenen sammen med Anton og Josef! Spør dem! Jeg gik på mine ben direkte fra Max og hjem. Jeg hadde følge til gatedøren med Anton og Josef! Spør dem! Og spør Max!

ESTELLE
himmelfalden

Skal jeg spørre . . . *Max?!*

LUDVIG

Ja! Spør hvem faen du vil!

ESTELLE

Var du . . . forrige lørdag . . . hos *Max?*

LUDVIG

Ja, hører du!

ESTELLE

Hos Max? Hjemme hos ham? Hos *Max?!*

LUDVIG

Ja! Ja! *Ja!!*

ESTELLE

Det er . . . jeg fatter ikke . . . jeg må . . . jeg tror jeg må sætte mig.

Sætter sig. Holder sig med begge hænder om hodet. Langsomt dæmrer sammenhængen for hende; hendes ansigt klarner efterhvert, tilslut brister hun ut i en sterk latter.

LUDVIG
stadig forbitret

Hvad ler du av?

ESTELLE
stadig leende

Av mig selv . . . av Max . . . av dig . . . av Max . . . av mig selv!

LUDVIG

Det har du grund til!

ESTELLE
ler stadig — så blir hun med et meget alvorlig; reiser sig:

Tilgi mig, Ludvig!

LUDVIG

Tilgi dig? *Tilgi* dig! — Nei, nu er det pinedø min tur!
Næsten åndeløs av oparbeidet sinne:

Her går jeg . . . her går jeg . . . og tænker bare pent om dig . . . ja, bare pent, skammelig nok . . . endda du vil reise fra mig . . .

ESTELLE
forfærdet

Hvad —?

LUDVIG

Ti stille! Meget tørt: Her går jeg og venter på at du skal komme hjem . . . at du skal fortælle mig alt . . .

at du vil reise din vei . . . og at du skal være fortvilet og gråte og be mig om tilgivelse . . . Og jeg, jeg var rede til å gi dig fri . . . og forstå dig og tilgi dig . . . jeg vilde trøste dig og hjælpe dig over det . . . dig . . . ja, og ta det som en mand . . . Forfærdelig oprørt: Og jeg hadde tænkt å be dig om tilgivelse . . . *jeg* hadde tænkt å be *dig* om tilgivelse! . . . for at jeg ikke har forstått hvordan du har lidt . . . hvordan du har ligget våken nat efter nat ved min side . . . og tænkt og tænkt . . . Skummende: Og så . . . og *så* . . .!

ESTELLE

stirrer på ham som på en åpenbaring

Men . . . men . . . men hvordan vet du alt dette?

LUDVIG

først litt perpleks; derpå hånlig og triumferende:

Jah! — Se *det* kunde du nok ha lyst til å vite. Du trodde du kunde skjule noenting for mig, hvad? Hånei! Jeg vet alt, ser du. *Alt!*

Pludselig overgang:

Men nu kan jeg altså spare mig min ædelmodighet. Reis du bare avsted med din galan! Adjø! Farvel!

Ophold.

Nå, skal du ikke gå? Skal du ikke ringe efter en bil? Kuffertene med de aller nødvendigste toiletsaker står jo færdigpakket!

Langt ophold. Ludvig har raset ut, han sætter sig utmattet og puster tungt.

ESTELLE

sky og forskræmt — som en liten pike:

Kan jeg ikke få lov å bli her hos dig da, Ludvig?

LUDVIG
forbløffet, men allerede en smule bevæget:
Vil du . . . bli her hos mig?

ESTELLE
Ja . . . hvis jeg får lov?

LUDVIG
meget rørt
Hvis du får lov . . .! Bekymret: Men . . . den anden da?

ESTELLE
Den anden . . .? Ængstelig og dristig: Herregud det var jo bare tøv det!

LUDVIG
Bare tøv?
Der går et lys op for ham; med et stort smil:
Å, jeg forstår!

ESTELLE
utryg
Hvad er det du forstår?

LUDVIG
leende
Snille dig, lille Estelle, det er jo klart som dagen! Du indbildte dig at jeg bedrog dig . . . med denne merkelige Ellida Wangel . . . haha! . . . Og så vilde du gjøre gjengjæld, ikke sandt? Haha du ser jeg gjennemskuer dig! Du vilde hevne dig, stakkars liten! Og så skrev du det brevet. Ikke sandt, det var sån det hang sammen?

ESTELLE
betuttet

Ja, . . . jo, kanske . . .

LUDVIG
beroligende og overtalende

Jo, *indrøm* nu det! Vær nu overlegen, Estelle, og *indrøm* det! Det var sån det hang sammen, ikke sandt?

ESTELLE
resolut

Jo.

LUDVIG
leende

Der kan du se . . . Jeg *kjender* dig jeg, forstår du . . . Med overgang: Men si mig: hvor har du fåt dette navnet fra, Ellida Wangel?

ESTELLE
meget forlegen

Nei . . . ikke spør mig om det, er du snil!

LUDVIG
godmodig

Men kjære hvorfor ikke det?

ESTELLE
nervøs

Det er . . . det er så flaut.

LUDVIG
beskyttende

Er det så flaut, stakkars liten! Men du kan da allikevel . . .

ESTELLE
hurtig avledende

Fortæl heller du mig hvordan du har fåt greie på det dumme brevet mit.

LUDVIG
blunker listig

Å nei, du . . . *En* liten hemmelighet skal jeg også ha! Eftertænksom: Det brevet, ja! Hvem var *det* til?

ESTELLE
forpint

Nei, Ludvig . . . det kan jeg ikke si dig . . .

LUDVIG
atter mistænksom

Kan du ikke si det? Hvad mener du med det?

ESTELLE

Nei det . . . det er umulig, Ludvig!

LUDVIG

Umulig?

Ser mørkt på hende; så går der atter et lys op for ham:

Aha! Han sætter pekefingeren på sin pande: Jeg forstår!

ESTELLE
ængstelig

Hvad forstår du?

LUDVIG

Han som du skrev det brevet til, han . . . Haha! Haha!

ESTELLE

Hvad mener du?

LUDVIG

Han eksisterer ikke! *Derfor* kan du umulig si hvem han er! Triumferende: Har jeg ret, hvad?

ESTELLE
endnu usikker

Ja . . .

LUDVIG

Haha! Han eksisterer ikke!

ESTELLE

Nei . . . igrunden eksisterer han ikke . . .

LUDVIG
overstrømmende

Jeg tænkte det nok! Jeg tænkte det nok!
Går op og ned på gulvet:
Romantik! Romantik!
Stanser foran hende:
Du skulde vel ikke tilfældigvis skrive på en roman, hvad?

De ler begge, Ludvig hjertelig, Estelle litt usikkert. Ophold.

LUDVIG

sætter sig tæt ved hende

Du Estelle . . . Det var en ordentlig scene vi hadde, hvad?

ESTELLE

Ja, det skal gud vite.

LUDVIG

Det var den første vi har hat også! Men vi må vel ha gjort unna for en stund fremover nu!

Ophold; han sitter og ser forelsket på Estelle, og småler for sig selv.

ESTELLE

Hvad ler du av?

LUDVIG

Nei, jeg kom bare til å tænke på noe som Max sa . . .

Ophold.

Estelle?

ESTELLE

Ja?

LUDVIG

Er du ikke litt træt efter reisen?

ESTELLE

Nei . .

LUDVIG

lægger armen om hende; intimt:

Ikke det mindste træt?

ESTELLE

forstår; blygt:

Jo, jeg er igrunden svært træt . . . Reiser sig.

LUDVIG

meget ømt

Er du så frygtelig træt, stakkars liten!

Fører hende mot venstre.

ESTELLE

stanser

Si mig . . . hvad var det du tænkte på, som Max hadde sagt?

LUDVIG

forborgent

Nei, ingen ting . . . bare en slags spådom . . .

ESTELLE

Det er sandt, jeg skulde jo hilse dig fra Max. Han hadde ikke tid til å vente på dig længer . . .

LUDVIG

Det var bare bra det; det var *udmerket!*

Omfavner hende; blir så stående og småle for sig selv.

Max, ja! Han er en forfærdelig hyggelig fyr, Max . . . og klok er han også . . . Men når det kommer til stykket, så begriper han allikevel ingenting . . . vel?

ESTELLE

ser ham dypt i øinene

Nei, ingen ting . . .

LUDVIG
kysser hende

Elsker du mig?

ESTELLE
med lukkede øine

Ja, Max . . .

LUDVIG

Max?!

ESTELLE
forvirret

Jeg mente . . . jeg mente . . .

LUDVIG
leende og selvtilfreds

Ludvig, mente du!

ESTELLE
lettet

Jah!

LUDVIG
kysser hende

Kom!

Begge ut tilvenstre.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
839.82 K914B C001
Blapapiret : en liten komedie /
3 0112 089030719

Helge Krog:

JARLSHUS
Skuespil
Kr. 5.50

PÅ SOLSIDEN
Lystspil
Kr. 6.00

GYLDENDAL NORSK FORLAG

P. M. BYE & CO. A-S OSLO